

Декларация

относно причините за взаимното социално изключване между българите християни и мюсюлмани и начините за неговото преодоляване

подготвена от участниците в проект "Хора за Хора: социално взаимодействие между селски младежи християни и мюсюлмани"

03 - 10 септември 2017 г., Кранево, България

Младежко движение за развитието на селските райони в България

За контакти: бул. "Трети март" №1, вх. "В", ет.2, ап.4, 2140 Ботевград
website: www.ymdrab.eu, e-mail: ymdrab@abv.bg, тел: +359 (0)887505544

Контекст

Българо-мохамеданите (помаците) са малцинствена група, чийто представители изповядват ислям, а майчиният им език е българският. Според основната теория за произхода им, те са етнически българи, които по една или друга причина са приели исляма по време на Османското владичество.

Основните етно-религиозни групи в България (православните християни и турците мюсюлмани) имат много предразсъдъци спрямо българо-мохамеданите. В следствие на 500-годишната Османска власт, християните са развили чувство на нетолерантност към всички мюсюлмани, вкл. и към българо-

мохамеданите. В същото време турците в България също се дистанцират от тях, поради етнически, културни и езикови различия помежду им.

Българите християни и мюсюлмани обикновено живеят отделно едни от други и избягват социалната комуникация помежду си. Натрупването на стереотипи и предразсъдъци и в двете групи води до взаимно социално изключване и нетолерантност, разпространение на езика на омразата, взаимно заклеймяване и дискриминация (ислямophobia и християнophobia), риск от радикализация и екстремизъм. Някои политически партии използват всичко това за тяснопартийна изгода без да си дават сметка за напрежението, което по този начин се натрупва у обикновените хора. За съжаление, основна жертва са по-нискообразованите и бедни младежи от селските райони на страната. Те развиват нетърпимост към хората от другата религия без дори никога в живота си да са се срещали с такива.

Тази Декларация обобщава резултатите от работата на равен брой младежи християни и мюсюлмани и отразява официалната им позиция относно причините за взаимното социално изключване между двете религиозни групи и как институциите и самите млади хора могат да допринесат за преодоляването на този проблем.

Причини за взаимното социално изключване

Историческа обремененост: Историята на България е изпълнена с конфликти между християни и мюсюлмани (5-вековно Османско владичество, насилствена смяна на имена и религия, масови убийства и изселвания и др.), като жертва са били хора и от двете религии. Всичко това е довело до натрупване на множество взаимни предразсъдъци, недоверие и дори омраза.

Влияние на образованието: От една страна, по-нискообразованите хора са по-податливи на религиозни манипулации. От друга страна, в българските детски градини и училища от ранна възраст се акцентира върху историческите конфликти между християни и мюсюлмани и така се възпитава омраза между двете религии. Разделените паралелки (на етнически и/или религиозен принцип) също допринасят в тази посока.

Политически интереси: Има политически партии, които използвайки отдавна минали исторически събития, и дори изопачавайки ги, насаждат допълнително разделение между обикновените хора. Така те лесно печелят етнически и религиозен вот, но засилват социалното разделение между религиозните групи в страната.

Влияние на семейната среда: Семейството е особено важно за формиране на личностното възпитание и за поведението в рамките на социалната комуникация. Често обаче родителите, и

особено по-възрастните роднини, не възприемат нуждата от междурелигиозна интеграция и общуване. По естествен път това разбиране се предава и на техните деца.

Влияние на средата: Заобикалящата среда (приятели, връстници, съседи, общество и т.н.) определят в голяма степен рамките на социалната комуникация между българите християни и мюсюлмани на местно ниво. Ако местното общество е по-консервативно това оказва негативно влияние и на всеки от неговите членове.

Влияние на медиите: Негативната медийна пропаганда, търсенето на сензации и лоши новини, неотразяването на обективната истина, частните и партийни медии - всичко това затруднява нормалното общуване между християните и мюсюлманите в България.

Икономически проблеми: При по-бедните хора е по-голям рискът от социална маргинализация и религиозна радикализация.

Религиозно-културни различия: Традиционните религиозни и културни различия, разпространението на радикални религиозни учения, непознаването на другата религия и начина на проповядване на духовните лица, понякога насаждат страх и омраза към другата религия и се явяват причина за изолация между хората.

Предложения и искания към институциите

Реформи в образователната система

Нужно е въвеждането под някаква форма в учебната програма на предмет "Религия", чрез който учениците да се запознаят с особеностите на всички религии, които се срещат в България.

Създаване на отделна институция, която да промотира на национално ниво етническото, религиозно, културно и езиково многообразие в страната.

Създаване на смесени етно-религиозни съвети: Добре би било периодично в смесените общини и

области да се събират хора от различни етноси и религии и заедно с властимащите да обсъждат актуални общи проблеми и да търсят решение за тях.

Създаване на смесени обществени структури и организации (например младежки и пенсионерски клубове, родителски организации, ученически съвети и др.), в които да членуват представители на различните местни етноси и религии. Общите интереси и занимания в тях ще спомогнат за подобряване на социалната комуникация между хората на местно ниво.

Организиране на общи събития: Местните институции (общини, читалища, училища, спортни клубове, работодатели и др.) да организират разнообразни мероприятия (културни, спортни, забавни), в които да участват хора от различни религии и етноси.

Подпомагане работата на НПО-та: Държавата, общините, училищата и другите институции да подпомагат по-активно дейността на неправителствените организации, които работят за подобряване на отношенията между религиозните общности.

Свещениците да работят за сближаване на религиите: При изпълняване на служебните си задължения духовните лица от всички вероизповедания да призовават и да толерират добрите междурелигиозни взаимоотношения.

Положителна медийна кампания: Нужно е всички видове медии да дават добри примери за междурелигиозна толерантност и да промотират активната социална комуникация между хората.

Дейности за подобряване на социалната комуникация

Младежки обмени на национално ниво:

Организиране на обмени на младежи от различни религии вътре в страната, вкл. и да живеят за кратко в такива семейства, както и екскурзии до региони, в които преобладава население от друга религия.

Културни мероприятия: Организиране на фолклорни фестивали (песни, танци, кулинария, ръчно направени предмети, народни носии и др.), художествени

изложби, арт инсталации, театрални постановки и т.н. с участие на хора от различни религии, а също така и честване заедно на общи празници.

Спортни дейности: Организиране на състезания и турнири по различни популярни видове спорт между смесени отбори, съставени от хора от различни религии.

Еко-дейности: Съвместно участие в дейности за опазване на природата и природните ресурси (залесяване, почистване на реки, пестеливо ползване на питейна вода и електричество), за почистване на градската среда (обществени градинки, детски площадки, улици), за забавление на открито (походи сред природата) и др.

Кампании срещу зависимости: Всякакви дейности за популяризиране на вредата от употребата на наркотици, алкохол и цигари, от които са потърпевши хора от всички религии и етноси, както и дейности за промотиране на здравословен начин на живот.

Доброволчество: Полагане заедно на доброволен труд от хора от всички религии и етноси в обществена полза.

Благотворителна дейност: Организиране на благотворителни кампании (даряване на средства, дрехи, храна, материали и т.н.) в помощ на болни, пострадали или нуждаещи се хора от всички религии и етноси.

Този проект се реализира с подкрепата на Съвета на Европа чрез Европейската Младежка Фондация.

Това е уникална фондация подкрепяща дейности организирани от, за и с млади хора.

Съдържанието на настоящата Декларация отразява позицията на нейните автори и Съветът на Европа и Европейската Младежка Фондация не са отговорни за нейното съдържание и/или употреба.